

Baps આધ્યાત્મિક ગુરૂ

રાણા મંડળ

કાર્ચકર:-રાણા કલ્પેશભાઈ

રાણા રત્નેશભાઈ

ભગવાન સ્વામિનારાયણ

ભગવાન સ્વામિનારાયણનું જીવન અને કાર્યક્ષેત્રે ગુજરાત, ભારતના સમુદાયોને માત્ર પ્રભાવિત કર્યા છે પરંતુ સમગ્ર વિશ્વમાં ફેરફારને અસર કરી છે. તેમણે હિંદુ સનાતન ધર્મ, શુદ્ધિકરણની પરંપરાઓ અને અશુદ્ધિઓની પ્રથાઓ કે જે સમય જતાં જળવાઈ હતી તે પુનઃસ્થાપિત કરી. તેમના યોગદાનને હિન્દુઓ અને અન્ય ધર્મોના મહાનુભાવો તરીકે ગણાવ્યા છે કારણ કે કરોડો વ્યક્તિઓના જીવનમાં ખરેખર પરિવર્તન થાય છે. તેમણે સામાજિક ધોરણોમાં સુધારો કર્યો અને, સૌથી અગત્યની, લોકોની જન્મજાત સ્વભાવ, વાસના, ગુસ્સો, લોભ અને ઈર્ષ્યાને દૂર કરી. ભગવાન સ્વામિનારાયણ માત્ર સામાજિક કાર્યકર ન હતા; તે ભગવાન અવતારી હતા. ભગવાન સ્વામિનારાયણ સમાજને સુધારતો ન હતો; તેમણે આધ્યાત્મિક રીતે તેને શ્રદ્ધા, સદ્ગુણ અને પ્રામાણિકતા સાથે આરોપ મૂક્યો. તેમના જીવન અને કાર્ય પોતાને માટે બોલે છે.

ગુણાતીતાનંદ સ્વામી

ભગવાન સ્વામિનારાયણ સાથે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની પ્રથમ મુલાકાત દરમિયાન, ભગવાન સ્વામિનારાયણે તેમને તેમના આદર્શ ભક્ત તરીકે વર્ણવ્યાં, અક્ષરબ્રહ્મની મૂર્ત સ્વરૂપ. ભદ્રમાં મૂળજી શર્મા તરીકે જન્મ, ગુણાતીતાનંદ અને સ્વામી ભગવાન સ્વામિનારાયણને મળ્યા હતા જ્યારે તેઓ પીપલાનામાં 15 વર્ષની હતી.નાની ઉંમરથી, મુળજી શર્માને ભગવાન સાથે તીવ્ર જોડાણ હતું જે તેમના વય જૂથ માટે દુર્લભ અને અસ્પષ્ટ એમ બંને હતા. એક ઘટનામાં, મૂળજી શર્માના પિતા, ભોલનાથ, તેમના પુત્રના વર્તન પર ટિપ્પણી કરતા હતા, તેમણે કહ્યું હતું કે જ્યારે તે વૃદ્ધ હતો ત્યારે ભગવાનની ભક્તિ કરવા માટે ઘણો સમય હશે. જ્યારે મુળજી શર્મા આ સાંભળ્યું, તેમણે તેમના ગામ માં વૃદ્ધ લોકો વર્તણૂક નિરીક્ષણ શરૂ કર્યું. તેમણે જોયું કે ભક્તિમાં સમય પસાર કરવાને બદલે, તેમાંના ઘણા નિષ્ક્રિય ક્રિયાઓ સાથે તેમના સમયનો ગપસપ અથવા કબજો કરતા હતા. તેમના પિતાની ટિપ્પણીના જવાબમાં, તેમણે નોંધ્યું હતું કે ભગવાનની ભક્તિ એક આદત ન હોઈ શકે, જે જીવનમાં ઉઠાવવામાં આવી છે અને તેના બદલે બાળપણથી મૂલ્યવાન અને મૂલ્યવાન બનવું જોઈએ. જેમ કે, આ અવસ્થાઓ નાની વયથી અલગ જ રહે છે.

ભગતજી મહારાજ

મફુવામાં પ્રાગજી ભક્ત તરીકે જન્મેલા, ભગતજી મહારાજ ભગવાન સ્વામિનારાયણના બીજા આધ્યાત્મિક અનુગામી હતા. એક નાના બાળક તરીકે, તેમણે પોતાના મિત્રોને ભગવાનની ભક્તિ કરવા માટે ઉત્તેજન આપ્યું હતું અને ગામ, યુવાન અને વૃધ્ધ બંને, બંને માટે એક રોલ મોડેલ છે. પ્રગજી ભક્તએ મફુવાના સ્વામિનારાયણ મંદિરમાં તેમના મોટાભાગનો સમય ગાળ્યો હતો, જ્યાં તેઓ ભગવાન સ્વામિનારાયણના વરિષ્ઠ ઉપભોગ ગોપાલાનંદ સ્વામીને મળ્યા હતા. આ પ્રારંભિક મીટિંગ પછી, પ્રાગજી ભક્ત ભગવાન સ્વામિનારાયણ અને તેમની તત્વજ્ઞાનની સમજણ વધારવામાં રસ દાખવતા હતા. તેમણે ગોપાલાનંદ સ્વામી સાથે ગાઢ સંબંધો

વિકસાવ્યા, જેમણે પ્રગજ ભક્તને જુનાગઢમાં જવા અને તેમના ગુરૂ, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી સાથે રહેવા માટે કહ્યું.

શાસ્ત્રીજી મહારાજ

શાસ્ત્રીજી મહારાજ ભગવાન સ્વામિનારાયણના ત્રીજા આધ્યાત્મિક અનુગામી હતા અને BAPS સ્વામિનારાયણ સંસ્થાને ઔપયારિકતા આપી હતી. મ્હલવમાં ડુંગર ભક્ત તરીકે જન્મેલા, તેઓ ભગવાન સ્વામિનારાયણ, તેમની તત્વજ્ઞાન અને તેમના આધ્યાત્મિક અનુગામીઓમાં મજબૂત વિશ્વાસ માટે યુવાન યુગથી જાણીતા હતા.શાસ્ત્રીજી મહારાજની સાચી માન્યતા તેમના જીવનમાં જે રીતે જીવતી હતી તે રીતે દર્શાવવામાં આવી હતી, એક બાળક તરીકે પણ. એક રાત, તે રાતની જાડાઈમાં ખેતરમાં ગયો. જોકે નગરના તમામ બાળકો ખેતરમાં અંધારાવાળી લટકાવેલા માર્ગ નીચે જતા ડરવા લાગ્યાં હતાં, ડુંગર ભક્ત ચિંતા નહોતો. જ્યારે તેમના પિતાએ તેમને પૂછ્યું કે શા માટે તેઓ ડરતા ન હતા, ડુંગરે ભક્તાએ જવાબ આપ્યો કે તેઓ સ્વામિનારાયણ મંત્રનું ઉલ્લંઘન કરતા હોવાની કોઈ ડર નથી.ડુંગરે ભક્તે નાની ઉંમરથી બુબ્રિનો તીવ્ર ભાવના દર્શાવ્યો હતો. દસ વર્ષની ઉંમરે, તેમના વયનથી મુક્ત શિક્ષણની ઓફર કરવામાં આવી હતી કે તેઓ તેમના શિક્ષણ પૂર્ણ થયા બાદ બ્રિટીશ સરકારમાં સત્તાવાર બન્યાં. ડૂંજર ભક્તએ ઓફરને ઉતારી દીધી, ઉચ્ચ દુન્યવી દરજ્જાથી તેને અભિનંદન આપ્યું.ડુંગર ભક્ત સ્વામિનારાયણ સંસ્થાની મુસાફરી સાધુઓ સાથે મળતા પ્રથમ વખત સાધુ બનવાનું નક્કી કર્યું હતું. તેમના પિતા, ધોરીભાઈ, તેમની ઘણી વિનંતીઓ હોવા છતાં તેમને સાધુ બનવા દેવા માંગતા ન હતા. છેલ્લે, જ્યારે તે સોળ હતો ત્યારે, ધૂરીભાઈએ ડુંગર ભક્તને તેના પુત્રની એકમાત્ર ઇચ્છા હોવાના અનુભવ પછી સાધુ બનવાની પરવાનગી આપી.

યોગજી મહારાજ

ચોગજી મહારાજ, ભગવાન સ્વામિનારાચણના ચોથા આધ્યાત્મિક વારસદાર, તેમના દર્દી અને રમતિચાળ સ્વભાવ માટે જાણીતા હતા. તેમણે ભારતના આફ્રિકા અને લંડનમાં અક્ષર પુરષોત્તમનું દર્શન કર્યું. તે સ્વપ્નદ્રષ્ટા, પ્રેરક અને સંસ્થાના સાપ્તાહિક બાળકો અને યુવાની પ્રવૃત્તિઓના પ્રારંભક હતા. તેમના હકારાત્મક વલણ અને આકર્ષક સ્મિતએ હજારો લોકોના હૃદય પર કબજો મેળવ્યો. ચિન્યમય મિશનના ચિન્મયાનંદ સ્વામી કહેતા હતા કે, "તેમના ચહેરા ઉપનિષદમાં વ્યક્ત કરેલા આનંદ, અથવા દૈવી આનંદ."ચોગીજી મહારાજ 1892 માં ધારીમાં જીનાભાઈ તરીકે જન્યા હતા. એક નાના છોકરા તરીકે, તેમણે પોતાના મિત્રોને શીખવ્યું કે કેવી રીતે દર્શન અને પૂજા યોગ્ય રીતે કરી શકાય અને તેમના માટે પ્રાથમિકતા બન્ને કરી. તેમણે પોતાના બાળપણમાં માનનીય ગુણો રજૂ કર્યા હતા. એકવાર, જ્યારે તેઓ પાંચમી ગ્રેડમાં હતા, ત્યારે તેમના શાળાના પ્રિન્સિપાલ તેના સહપાઠીઓને ધાયલ થયા હતા. પોલીસ તપાસ કરવા માટે આવ્યા ત્યારે, કોઈએ સત્યને કહ્યું નથી; વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો અને અન્ય સંચાલકો બધા મુખ્ય રક્ષણ. જિનાભાઈ, અગિયાર વર્ષની ઉંમરે,

હિંમતથી પ્રિન્સિપાલ વિરુદ્ધ બોલતા હતા અને પોલીસને સત્ય કહ્યું હતું. દૈનિક ધોરણે પણ, જીનાભાઈએ અન્ય વિદ્યાર્થીઓને સખત અભ્યાસ અને તેમના સહપાઠીઓને છેતરપિંડીથી અટકાવ્યો હતો.

પ્રમુખ સ્વામી મહારાજ

પ્રમુખ સ્વામી મહારાજ ભગવાન સ્વામિનારાયણના પાંચમા આધ્યાત્મિક અનુગામી હતા. તેમણે ઉદાહરણ દ્રારા દોરી; તેમની સ્વામીતા, ભગવાન સ્વામિનારાયણમાં વિશ્વાસ, અને કરુણાથી લાખો ભક્તો અને 1000 થી વધુ સાધુઓએ નૈતિક અને આધ્યાત્મિક જીવનશૈલી જાળવવા માટે પ્રેરણા આપી. તેમની બૌદ્ધિક સાદી જીવન, ખ્યાતિ અને માન્યતાને અવગણીને. તેમની મહાનતા સામાન્ય માણસને લગતી તેમની ક્ષમતામાં મૂકે છે. તેઓ રોજિંદા જીવનમાં લોકોની સમસ્યાઓનો સામનો કરે છે અને તેમના પીડાથી સહાનુભૂતિ અનુભવે છે. તેમની સફળતા પ્રાપ્ત થયેલા પુરસ્કારો દ્વારા અથવા સંચિત માન્યતા દ્વારા તેને માપવામાં આવતો નથી. ઊલટાનું, તે જીવન પરિવર્તન સંખ્યા દ્વારા માપવામાં આવે છે.હિન્દુ પરંપરામાં ગુરૂ મોક્ષના પ્રવેશદ્વાર છે. તેઓ તેમના અનુયાયીઓના જીવનમાં માર્ગદર્શક પ્રકાશ છે. તેઓ દરેક વસ્તુ માટે તેમની પાસે આવ્યા ન આધ્યાત્મિક જ્ઞાન, નૈતિક વિકાસ અને દુન્યવી સલાહ. અને ગુરૂ સાંભળે છે.મુખ્ય સ્વામી મહારાજે વિશ્વભરના લાખો લોકોને તેના કાનનો ઉપકાર આપ્યો અને તેમના દુઃખ શેર કર્યા. તેમણે વ્યક્તિગત લડાઈઓ દૂર કરવા માટે હિંમત આપી. તેમણે દિલાસો અને વિષયવસ્તુના મુદ્દાઓ પર સલાહ આપી હતી, જેમ કે તેમના ક્ષેત્રમાં સારી જગ્યા ક્યાં મૂકવી અથવા ઉત્પાદન પ્લાન્ટ કેવી સ્થાપવું અને મોક્ષ કેવી રીતે સુરક્ષિત કરવું જેવા મહત્વપૂર્ણ બાબતો પર. પ્રમુખ સ્વામી મહારાજે ઘણા દાયકા સુધી BAPS સ્વામિનારાયણ સંસ્થાના શાસનની સ્થાપના કરી, તેના આધ્યાત્મિક, સાંસ્કૃતિક, વ્યક્તિગત વિકાસ અને માનવતાવાદી પ્રવૃતિઓને અસરકારક રીતે સંયાલિત કરી

મઠંત સ્વામી મઠારાજ.

તેમના પવિત્રતા મહંત સ્વામી મહારાજ (સ્વામી કેશવવિંદદાસજી) એ બીએપીએસ સ્વામિનારાયણ સંસ્થાની છફી અને વર્તમાન આધ્યાત્મિક ગુરૂ છે.એચ.એચ. મહંત સ્વામી મહારાજનો જન્મ 13 સપ્ટેમ્બર, 1 9 33 ના રોજ દિહિબેન અને મણિભાઈ નારાયણભાઈ પટેલ (ભદ્રવડ 9, સંવત 1989), જબલપુર, મધ્યપ્રદેશ, ભારત ખાતે થયો હતો. થોડા દિવસો બાદ, બૈપ્સના સ્થાપક બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજ, જબલપુરની મુલાકાત લેતા, જ્યાં તેમણે નવજાત બાળકને આશીર્વાદ આપ્યો અને તેને કેશવ નામ આપ્યું. તેમના પરિવારને પણ તેમને પ્રેમથી વિનુ કહેવામાં આવતું હતું.મણિભાઈ મૂળ ગુજરાતમાં આણંદના મૂળ હતા અને વેપાર માટે જબલપુરમાં સ્થાયી થયા હતા. વિનભાઈએ જબલપુરમાં તેમના પ્રારંભિક વર્ષો ગાળ્યા હતા, તેમની પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ અંગ્રેજી-માધ્યમ શાળામાં પૂર્ણ કરી હતી. તે અપવાદરૂપે તેજસ્વી હતો અને જબલપુરમાં કિસ્ટ ચર્ચ બોય્ઝ સનિયર સેકંડરી સ્કૂલ ખાતે 12 મા ક્રમે પૂર્ણ કર્યા હતા. ત્યાર બાદ, તેઓ તેમના માતાપિતાને તેમના મૂળના આણંદ શહેરમાં પરત ફર્યા હતા, જ્યાં તેમણે ફૃષ્ધિ કોલેજ ખાતે અભ્યાસ કરવાનું નોંધાવ્યું હતું. તેમની ઊંડા

આંતરિક આધ્યાત્મિકતા હોવા છતાં, તેમની તીક્ષ્ણ બુદ્ધિ બુદ્ધિગમ્ય અને લોજિકલ તર્ક તરફ ઢંકાઈ હતી. માત્ર એક મહાન આધ્યાત્મિક ગુરુ તેના તર્કમાં પ્રવેશ કરી શકે છે અને તેની અંદર નિષ્ક્રિય આધ્યાત્મિક સ્પાર્ક જાગૃત કરી શકે છે. 1951-52 માં, તેઓ બ્રહ્મસાર્વપ શાસ્ત્રીજી મહારાજના આધ્યાત્મિક અનુગામી, તેમના પવિત્રતા યોગીજી મહારાજના સંપર્કમાં આવ્યા. યોગીજી મહારાજના આધ્યાત્મિક કરિશ્મા અને નિઃસ્વાર્થ પ્રેમથી પ્રભાવિત, તેમણે ઉનાળામાં રજાઓ દરમિયાન યોગીજી મહારાજના પ્રવાસ કર્યા. યોગજી મહારાજના પ્રેમમાં યુવાન વિનુભાઈને તેના તરફ નજરે પડ્યો.વિનયભાઈએ કૃષ્ણમાં કૃષિમાં સ્નાતકની ડિગ્રીથી સ્નાતક થયા અને યોગીજી મહારાજ સાથેના તેમના જોડાણ દ્વારા તેમને ત્યાગના માર્ગે લઇ જવા માટે પ્રેરણા આપી હતી. 1957 માં યોગીજી મહારાજે તેમને પરિશાદ દીક્ષા આપી અને તેનું નામ બદલીને વિનુ ભગત કર્યું. પછી, યોગીજી મહારાજે તેમને તેમના દૈનિક પત્રવ્યવહાર અને અન્ય સેવાઓની સંભાળ રાખવા માટે તેમના વિયરનમાં જવા કહ્યું.